

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW ZAKŁADÓW PRZERÓBKI MECHANICZNEJ WĘGLA W POLSCE

„PRZERÓBKA”

Zarząd Krajowy Związku

40-127 KATOWICE, Plac Grunwaldzki 8-10, IV-piętro pok. 419,
tel. 032/2565907, fax. 032/2091112, www.przerobka.pl, zarzad@przerobka.pl, NIP 954-10-25-424

Katowice, dnia 30 maja 2008 r.

L. dz.01/76/2008/OPZZ/WT

OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Wiceprzewodnicząca

Wiesława Taranowska

W związku z decyzją Prezydium Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno - Gospodarczych z 21 maja 2008 r. - zobowiązującą strony do zakończenia prac nad projektem ustawy o emeryturach pomostowych przez zespoły TK do 10 czerwca 2008 r., to oświadczamy, iż oczekujemy rzetelnego prowadzenia dialogu społecznego ze związkami zawodowymi w ramach tych prac, zgodnie ze zobowiązaniem, które rząd przyjął na siebie w Uchwale Nr 31 Trójstronnej Komisji, z dnia 3 kwietnia br. w sprawach uprawnień emerytalnych, ochrony zdrowia, oraz ustawy tzw. „kominowej”. I tak:

I. Naszym zdaniem w projektowanych rozwiązaniach prawnych dotyczących wcześniejszego przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze powinny znaleźć się następujące zapisy ustanawiające:

- 1) tzw. „**opcję zerową**”, sankcjonującą utrzymanie dotychczasowych uprawnień emerytalnych dla wszystkich osób zatrudnionych przed dniem 1 stycznia 1999 roku w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zarówno w zakresie ich nabywania jak i obliczania oraz wypłacania świadczeń emerytalnych . W państwie prawa nie powinno się zmieniać zasady nabywania uprawnień emerytalnych w trakcie ich nabywania, które porównać można jedynie z próbą „zmiany zasad gry w trakcie gry”. Konkretnie rozwiązania prawne w tym zakresie zawarte zostały w obywatelskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obecnie druk sejmowy nr 150, który od 2006 roku oczekuje na uchwalenie,
- 2) zasadę, że prawo do emerytur pomostowych powinno przysługiwać wszystkim ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. zatrudnionym w szczególnych

warunkach lub szczególnym charakterze bez jakichkolwiek ograniczeń w tym zakresie, a tym samym nie mogą mieć charakteru wygasającego, gdyż zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze mają być ustanowione emerytury pomostowe. Powinny zatem obejmować bezwzględnie wszystkich urodzonych po tej dacie, bez stosowania jakichkolwiek ograniczeń w tym zakresie. Ustawa musi działać na przyszłość wobec osób dopiero podejmujących pracę, a nie będących w jej trakcie, a tym samym zgodnie z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa nie może naruszać nabywanych praw oraz zasady poprawnej legislacji, która zakłada że ustawodawca powinien być racjonalny i przewidywalny. Przy czym – poprzez zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze należy rozumieć wszystkich ubezpieczonych, którzy wykonywali lub nadal wykonują prace w tych warunkach zgodnie z wykazami rodzajów prac określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 1983 roku.,

- 3) wniosek Komisji Ekspertów Medycyny Pracy ds. Uprawnień do Obniżonego Wieku Emerytalnego Osób Zatrudnionych w Szczególnych Warunkach lub Szczególnym Charakterze z 1999 r. - ustawa **nie powinna określać wieku emerytalnego**, lecz maksymalny okres zatrudnienia przy wykonywaniu prac w **szczególnych warunkach** bez istotnych konsekwencji zdrowotnych. Dlatego ustawa musi uprawniać osoby zatrudnione w szczególnych warunkach do skorzystania z możliwości wcześniejszego zakończenia swej aktywności zawodowej **bez względu na wiek**, po przepracowaniu w tych warunkach maksymalnie **30 lub 35 lat**, których przepracowanie nie powinno powodować negatywnych konsekwencji zdrowotnych. W przypadku osób zatrudnionych w **szczególnym charakterze** ustawa powinna określić konkretny przedział wiekowy ograniczający wykonywanie pracy w tych warunkach w oparciu o kryteria zdrowotne. Pracami o szczególnym charakterze powinny wszystkie prace związane ze szczególną odpowiedzialnością oraz wymagające szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu publicznemu, zdrowiu lub życiu własnemu lub innych osób, a także **dobrom społecznie ważnym**, obniża się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej spowodowanego naturalnym procesem starzenia się,
- 4) zasadę, że o zaliczeniu danego stanowiska pracy do wykazu powinno następować w wyniku decyzji specjalnie do tego celu powołanych komisji, w których zasiadaliby eksperci medycyny pracy, a także przedstawiciele pracowników i pracodawców. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Zespołu Ekspertów Medycyny Pracy z 2006 r. nie można administracyjnie tworzyć wykazów, które spełniałyby wymogi medyczne i były zgodne ze stanem faktycznym istniejącym w zakładzie pracy oraz zasadami sprawiedliwości społecznej,

5) rodzaje prac wykonywanych w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze przy przeróbce mechanicznej węgla, rud miedzi, cynku i ołowiu, ropy, gazu oraz soli i odsalaniu wód dołowych i ich wzbogacaniu z podziałem na rodzaje prac wykonywanych w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze w brzmieniu:

PRACE W SZCZEGÓLNYCH WARUNKACH:

"Prace przy przeróbce i wzbogacaniu węgla, rud, ropy, gazu, soli i odsalaniu wód dołowych związane z obsługą, konserwacją i naprawą maszyn i urządzeń oraz kontrolą procesów technologicznych, a także składowaniem i ekspedycją produktów finalnych i ubocznych wraz z bezpośrednim nadzorem tych prac".

Kryteria zdrowotne i czynniki ryzyka: Ciężka i bardzo ciężka praca fizyczna, hałas, mikroklimat zimny (w zimie) i gorący (w lecie), zapylenie zawierające krzemionkę, wibracja ogólna, promieniowanie jonizujące, praca zmianowa.

PRACE O SZCZEGÓLNYM CHARAKTERZE:

„Sterowanie procesami technologicznymi przeróbki mechanicznej węgla i wzbogacania rud, ropy, gazu, soli i odsalania wód dołowych oraz składowania i ekspedycji produktów finalnych i ubocznych tych procesów technologicznych”.

Kryteria zdrowotne i czynniki ryzyka: Stres zawodowy, psychofizyczne obciążenie, hałas, mikroklimat zimny (w zimie) i gorący (w lecie), zapylenie zawierające krzemionkę, wibracja ogólna, promieniowanie jonizujące, praca zmianowa.

Ponadto informujemy, że z wielkim zdziwieniem - graniczącym wręcz z niedowierzaniem – odczytujemy zawartą w projekcie ustawy autorstwa MP i PS o emeryturach pomostowych, definicję rodzaju pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, otwierającą załącznik nr 1 do projektu ustawy w brzmieniu:

„Prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla oraz rud metali lub ich wzbogacaniu (bez prac wykonywanych w górnictwie).”.

Dotychczas sądziliśmy, że zawarte w tej definicji w nawiasie słowa – **bez prac wykonywanych w górnictwie**, są wymysłem mediów, które prześcigały się w informowaniu opinii społecznej o dotarciu do opracowywanego projektu ustawy wraz z wykazami rodzajów prac. Domyślamy się, iż autorom tej definicji, chodzi o prace górnicze wykonywane pod ziemią, a nie o to, że praca przy przeróbce mechanicznej węgla i wzbogacaniu rud ma być wykonywana poza górnictwem. To byłby w pewnym sensie absurd, gdyż zakłady przerobcze są nieodłącznymi elementami kopalń. Ich

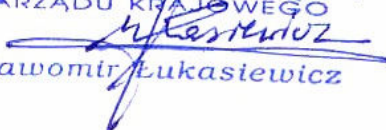
zadaniem jest wzbogacanie i uszlachetnianie węgla i rud, czyli jakościowe przystosowanie urobku surowego do specyficznych wymagań odbiorców – klientów. Zadanie to jest realizowane w ciągu technologicznym, przez który przechodzi w zasadzie cały urobek. Nagromadzenie maszyn i urządzeń, ruch strumieni urobku i wydzielanie odpadów, a także prowadzenie poszczególnych operacji technologicznych, zarówno "na sucho", jak i w ośrodku wodnym, stwarza określone zagrożenia dla pracujących w tych zakładach ludzi. Mówiąc krótko – prace przy przeróbce mechanicznej węgla oraz rud metali lub ich wzbogacaniu – były i są wykonywane w górnictwie. Przypominamy, że zgodnie z art. 6 pkt 7 obecnej ustawy - Prawo geologiczne i górnicze - obiekty i urządzenia przeróbki są integralną częścią zakładów górniczych. Zwracamy również uwagę na fakt ścisłego powiązania w dotychczasowych przepisach emerytalnych konieczności wykonywania pracy bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla **w zakładach górniczych**. Otóż w wykazie **B** rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w dziale **IV**, pod pozycją **9** wskazuje się bardzo wyraźnie, że tylko - **prace wykonywane bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładach górniczych lub praca górnicza w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin - uprawniają do wcześniejszej emerytury**.

II. W zakresie **ochrony zdrowia** domagamy się, aby problematyka dotycząca przekształceń właścicielskich w ochronie zdrowia, była przedmiotem konsultacji w ramach Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia, a wypracowane wnioski stanowiły podstawę do dalszych prac legislacyjnych w Sejmie.

III. Naszym zdaniem każda próba zmian w ustawie „**kominowej**” w sposób zasadniczy odbije się na płacach pracowników. Nie może być tak, że płace pracowników są regulowane ogólnie przez rząd, a płace kadry zarządzającej uchwałami rady nadzorczej, pomimo, że i jedne i drugie wchodzi w ten sam fundusz płac.

Równocześnie oświadczamy, iż w przypadku nie uwzględnienia naszych słuszych postulatów, to zmuszeni będziemy do podjęcia stosownych działań protestacyjno – strajkowych.

**Z górniczym pozdrowieniem:
„Szczęść Boże!”**

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW ZAKŁADÓW
PRZERÓBKI MECHANICZNEJ WĘGLA W POLSCE
„PRZERÓBKA”
PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU KRAJOWEGO

Sławomir Łukasiewicz